

УДК 355.02 (477)

DOI: <https://doi.org/10.33099/2304-2745/2023-1-77/104-111>

Тимошенко Р. І., доктор військових наук, старший науковий співробітник (0000-0003-2433-8025)
Лобко М. М., кандидат військових наук, доцент (0000-0002-3848-8772)
Фучко А. Й. (0000-0002-8941-2217)

Центр воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України
імені Івана Черняхівського, Київ

Підходи до створення та застосування батальйонних тактичних груп

Резюме. У статті розглянуто історичні аспекти утворення та розвитку батальйонів як основних тактичних підрозділів. Визначено роль, місце, призначення, склад, умови ведення сучасного бою та тенденції розвитку теорії і практики формування та застосування батальйонних тактичних груп за світовим досвідом та досвідом відсічі повномасштабної збройної агресії РФ проти України.

Ключові слова: батальйонна тактична група; умови ведення сучасних бойових дій.

Постановка проблеми. Триває збройна агресія Російської Федерації (РФ) проти України. Збройні Сили, військові частини, підрозділи інших складових сил оборони самовіддано продовжують збройну боротьбу за незалежність, суверенітет, територіальну цілісність нашої держави та звільнення тимчасово окупованих територій.

Одним з важливих питань ведення бойових дій щодо відсічі збройній агресії РФ є створення і застосування батальйонних тактичних груп (далі – БТГр). Цьому питанню на тлі бойових дій приділяється значна увага вітчизняними й іноземними фахівцями, військовими експертами, науковцями.

Однак висвітлення цього актуального питання нерідко проводиться без детального аналізу ролі, місця і, особливо умов, у яких відбуваються бойові дії БТГр. Зазначені фактори відіграють суттєвий вплив у вирішенні проблеми створення та застосування батальйонних тактичних груп.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема, що пов'язана з батальйонними тактичними групами (далі – БТГр), набула подальшої актуальності у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ та розв'язаною війною проти України.

БТГр широко застосовуються збройними силами РФ. Бойові дії, що відбуваються в Україні надали новий досвід, розширили світогляд на призначення, склад та застосування БТГр як збройними силами РФ, так і Збройними Силами України. За час ведення бойових дій на території України з'явилися інші погляди на застосування БТГр та проявилися нові тенденції у їх розвитку та способах використання.

Разом з тим, можна констатувати розмаїття думок, поглядів на батальйонні тактичні групи, що викладаються у [1-6] та інших публікаціях. Крім того, автори висвітлюють лише певні сторони цього питання. Тому в умовах сьогодення, на міркування авторів, питання застосування батальйонних тактичних груп в сучасних умовах потребують більш широкого розгляду та певної систематизації в тому числі з урахуванням досвіду бойових дій в Україні.

Метою цієї публікації є аналіз ролі, місця і умов, у яких відбуваються сучасні бойові дії, та їх вплив на створення і застосування БТГр.

Виклад основного матеріалу. Батальйон є основним тактичним підрозділом у сухопутних, повітряно-десантних військах та військових частинах морської піхоти, що входить до складу полку, бригади, дивізії. Батальйон складається з командування, штабу, декількох рот (батареї) і окремих взводів (відділень).

Батальйони у своєму розвитку пройшли певний шлях воєнної історії. Їх виникнення можна пов'язати з армією стародавнього Риму. Основу армії стародавнього Риму, як відомо, складали легіони (у нинішньому розумінні це з'єднання – бригада, дивізія). Легіон складався з когорт (батальйонів) чисельністю 350-600 воїнів, які розділялись на маніпули (роти) чисельністю 60-120 воїнів і шикувались у кілька ліній по фронту і у глибину.

Остаточо батальйони, як тактичні структурні підрозділи, сформувались наприкінці XVI – початку XVII століть.

У наш час батальйони є основним структурним тактичним підрозділом полків,

бригад, дивізій. На їх оснащенні перебуває автоматична зброя, бойові броньовані машини (БМП, БТР, броньовані автомобілі), танкові батальйони стали діяти з механізованою піхотою. До складу батальйонів включаються артилерійські підрозділи, підрозділи ППО, родів військ, спеціальних військ, матеріально-технічного, медичного забезпечення. За цих умов батальйони стали відігравати основну роль на полі бою.

Батальйони як структурні підрозділи полків, бригад, дивізій або окремі (як військові частини), за призначенням і складом розділяються на лінійні, посилені та батальйонні тактичні групи.

Лінійні батальйони (мотострілкові, танкові, парашутно-десантні, морської піхоти) виконують типові тактичні завдання на полі бою у складі та під керівництвом командира полку, бригади, дивізії. Ці командири, їх штаби здійснюють підтримку та забезпечення батальйонів силами і засобами полкових, бригадних, дивізійних підрозділів родів військ сухопутних військ (вогневими засобами та видами бойового, спеціального, тилового, технічного і медичного забезпечення). Лінійні батальйони мають однотипну структуру – мотострілкові (танкові, повітрянодесантні, морської піхоти) роти, як правило, у кількості трьох одиниць (рідше 4-5 одиниць). Крім того, у організаційній структурі лінійного батальйону є мінометна батарея (взвод) та окремі підрозділи (взводи, відділення) технічного, тилового та медичного забезпечення з мінімально необхідними можливостями (можливості автономного ведення бою за видами забезпечення – 3-5 діб) так як основні завдання забезпечення батальйону покладаються на полкові (бригадні, дивізійні) сили і засоби підтримки і забезпечення.

Слід додати, що лінійні батальйони мають типові можливості з самостійного виконання певного спектру тактичних завдань на полі бою. Для виконання більш складних завдань вони потребують постійної підтримки силами і засобами полку (бригади, дивізії).

Посилені батальйони це ті ж лінійні батальйони, однак їм для виконання більш важливих завдань в інтересах полку, бригади, дивізії (дії на напрямку зосередження основних зусиль полку (бригади), в авангарді, передовому загоні тощо) зі складу полкових (бригадних) підрозділів бойового, спеціального, тилового, технічного і медичного забезпечення виділяються сили і засоби посилення у складі дивізійонів

(батареї), рот та взводів. Ці сили і засоби посилення виділяються у розпорядження командира батальйону на час виконання визначеного завдання. Після завершення батальйоном виконання завдання виділені сили і засоби посилення повертаються до складу полку, бригади.

Слід зазначити, що без засобів посилення посилений батальйон має можливості з виконання поставлених типових завдань бою як і лінійний батальйон.

Проведений аналіз джерел [1–6] показав, що на рубежі XX–XXI століть і особливо в останні роки значно змінились умови ведення бою, тенденції розвитку збройної боротьби, а відтак змінились його завдання та зміст.

Одна з тенденцій – зростаюче насичення військ (сил) значною кількістю потужних далекобійних вогневих засобів, високоточними системами ураження, розвідувально-вогневими (ударними) комплексами, авіаційними, ракетними засобами тощо.

Умови визначаються високим рівнем розвитку урбанізації у багатьох країнах, наявність значних агломерацій населених пунктів, нагромадження заводських (фабричних) будівель, комплексів виробничої, енергетичної й іншої інфраструктури, полів відкритої місцевості, що призвело до збільшення ширини тактичного фронту дій, роздрібнення напрямів бойових дій і необхідності проведення їх за кількома напрямками у значних районах місцевості. Вагомий вплив здійснює також наявність значних лісних, гірсько-лісистих масивів, болотистої місцевості, великих річок, озер, пустель, обмеженість дорожньої мережі тощо. Тому дії у щільних бойових порядках батальйонів у складі полків, бригад, дивізій стають недоцільними та призводять до великих втрат в особовому складі, озброєнні і військовій техніці (ОВТ) і як результат до не виконання завдань бою і операції.

У сучасному бою для виконання завдань на полі бою використовуються не тільки наступальні чи оборонні бойові дії батальйону та його підрозділів, а й ударні, штурмові, контратакуючі, засадні, оманні, проникаючі дії, просочування, зачистка, прочісування; широко застосовується обхідний (охоплюючий) маневр малих підрозділів і груп, відхід та їх сполучення. Тобто, бій батальйону носить комбінований характер. Це підтверджується досвідом бойових дій з відбиття повномасштабного вторгнення РФ на

територію України. Тому батальйону і його підрозділам потрібно в бою як самим застосовувати зазначені способи, так і протидіяти таким діям противника, що значно збільшує обсяг завдань управління боєм.

Зазначені фактори призвели до ведення бойових дій за напрямками (вздовж доріг, лісних насаджень (масивів), по кварталах, вулицях населених пунктів, за об'єкти інфраструктури) місткість яких переважно складає батальйон, а тактичні напрямки батальйону розділяються на напрямки дій рот і взводів. За таких умов на передній план у проведенні операцій виходять бої тактичних підрозділів від батальйону до взводу включно.

За таких умов провідна роль в організації і веденні бою з виконання завдань покладених на полк, бригаду, дивізію перейшла до командира і штабу батальйону, який став діяти самостійно на окремому тактичному напрямку. Батальйон стає першою нижчою ланкою у якій відбувається повний цикл управління: командування боєм – командир батальйону; виконання повного спектру завдань управління підрозділами – штаб батальйону.

Проте одні лише лінійні батальйони вести такі бойові дії для вирішення значної кількості завдань на полі бою із застосуванням різноманітних способів їх виконання не в змозі. Тому виникла необхідність мати підрозділи з більшими бойовими можливостями для їх виконання у порівнянні з лінійними батальйонами, а відтак і більшу самостійність.

Доцільно зауважити, що у виконанні батальйонами тактичних завдань беруть участь не тільки танкові, механізовані та артилерійські підрозділи з їх засобами, а й підрозділи штурмової авіації, бойових вертольотів, ППО, розвідки, радіоелектронної боротьби, сил спеціальних операцій, десантно-штурмових військ, інших військових формувань, безпілотних апаратів, роботів різного призначення й інші. Стає зрозумілим, що управляти такою кількістю сил і засобів у бою батальйону стало складно.

Це підтверджується досвідом локальних війн і збройних конфліктів останніх років в Іраку, на Близькому Сході, у Афганістані, а також бойових дій в Нагорному Карабахі.

Аналіз бойового досвіду показав, що за таких умов ведення збройної боротьби, розмаїття сил і засобів (озброєння, бойової техніки), форм і способів бойових дій у виконанні тактичних завдань бою беруть участь підрозділи родів, спеціальних військ

(сил) як сухопутних військ, так й інших видів (родів) збройних сил. Зусилля цих підрозділів мають об'єднуватись під час виконання завдань у бою.

У подальшому склалось загальне розуміння, що такою об'єднуючою структурною одиницею має стати БТГр.

Тактична група є зведеним військовим формуванням до якого входять військові частини, підрозділи визначених родів військ (сил) різних видів (родів) збройних сил, об'єднаних єдиним командуванням для виконання визначених тактичних завдань у бою (битві).

Тактичні групи можуть бути тимчасового або постійного складу у встановленій організаційній (організаційно-штатній) структурі. У залежності від призначення і характеру завдань, що на них покладаються та їх складу вони можуть бути загальновійськовими, танковими, авіаційними, корабельними (підводних човнів), артилерійськими, протиповітряної оборони, інженерними, за характером виконання завдань – ударні, штурмові, обхідні, маневрені, прикриття й інші. В сухопутних військах базою для їх формування частіше є батальйони, полки, бригади.

Батальйонна тактична група – тактичне військове формування, що утворюється на основі батальйону з наявністю у його складі підрозділів родів, спеціальних військ (сил) видів (родів) збройних сил, матеріально-технічного, медичного й інших видів забезпечення.

БТГр призначена для самостійного або у взаємодії з іншими батальйонами виконання важливих тактичних завдань покладених на полк, бригаду, дивізію в операції.

Для забезпечення успішного виконання завдань на тактичному рівні БТГр повинна відповідати певним вимогам. Зокрема, найбільш важливими з них є наявність бойових можливостей самостійно виконувати певний обсяг важливих тактичних завдань у різних видах бою, мати мобільність для здійснення швидкого маневру на полі бою, діяти активно, різноманітно (пасивність і статика – прямий шлях до поразки), володіти тактичною гнучкістю і спроможністю швидко переходити від одного виду бойових дій до іншого та використовувати весь арсенал способів виконання поставлених завдань, діяти нестандартно у відповідності до обстановки, що склалась та уникати шаблонів у діях.

Крім наведеного, слід особливо взяти до уваги, що вкрай важливою вимогою є забезпечення високого рівня управління підрозділами і вогнем БТГр. Бої стають швидкоплинними, обстановка у сучасному бою стрімко змінюється, інформація на полі бою оновлюється з великою швидкістю. Інформація має надходити від сусідніх, взаємодіючих підрозділів, штабів полка, бригади, дивізії, космічної, авіаційної, безпілотної, радіо і радіотехнічної та інших її видів розвідки. Тому процес управління має базуватись на досягненнях інформаційних технологій з використанням сучасних засобів зв'язку. Командир, штаб, командири підрозділів БТГр повинні бути у єдиному інформаційному полі, мати всю необхідну інформацію в режимі онлайн (або близьку до нього) від різних видів розвідки про противника, дії своїх підрозділів з виконання поставлених завдань, їх забезпеченість, можливості, дії сусідів та взаємодію з ними, характер місцевості й інші дані обстановки. За такого підходу БТГр має становити собою єдиний бойовий функціональний модуль.

Високі вимоги пред'являються й до особового складу БТГр. Солдати і сержанти повинні мати високі морально-психологічні якості, досконало володіти всіма видами зброї, що знаходяться на озброєнні у БТГр, бути добре натренованими для активних, ініціативних дій в бою, постійно перебувати у хорошій фізичній формі.

Відповідність названим та іншим вимогам дозволить БТГр підвищити ефективність спільного використання можливостей підрозділів різних родів військ (сил) видів збройних сил під час виконання поставлених завдань.

Проведений аналіз досвіду показав, що на сьогодні використовуються в основному два підходи до формування і застосування БТГр.

Перший підхід полягає у тому, що БТГр крім штатних підрозділів може у своєму

складі мати підрозділи родів, спеціальних військ (сил) видів збройних сил, матеріально-технічного, медичного й інших видів забезпечення, які тимчасово передаються у підпорядкування командира для посилення та підвищення бойових можливостей на термін виконання визначеного завдання.

Цей підхід використовується і у збройних силах РФ та у збройних силах деяких інших держав. БТГр збройних сил РФ утворюються відповідно до директиви міністра оборони, вказівками та методичними рекомендаціями генерального штабу збройних сил РФ щодо складу, порядку утримання, комплектування і оснащення БТГр з'єднань і військових частин та директивами командувачів воєнних округів (вказані документи видання 2015 року). Наказами командувачів армій, командирів з'єднань і військових частин БТГр у вказаному складі призначаються строком на один рік. Кожні півроку їх склад уточнюється. БТГр укомплектовуються повністю особовим складом і ОВТ відповідно до штату, та повинні перебувати у постійній бойовій готовності. При цьому з особовим складом постійно проводяться заняття з бойової підготовки відповідно до розроблених методичних рекомендацій головного управління бойової підготовки міністерства оборони РФ.

БТГр розглядається як позаштатне тимчасове тактичне формування, яке утворюється на базі батальйону шляхом передачі у його підпорядкування різних засобів посилення танковими (мотострілковими) підрозділами, підрозділами артилерії, ППО, розвідки в тому числі БПЛА, зв'язку, інженерного забезпечення, РХБ захисту, протитанковими підрозділами, тилового, технічного, медичного забезпечення. Наголошується, що до складу БТГр обов'язково включаються передовий авіаційний навідник. Типова організаційна структура БТГр наведена на рис. 1.

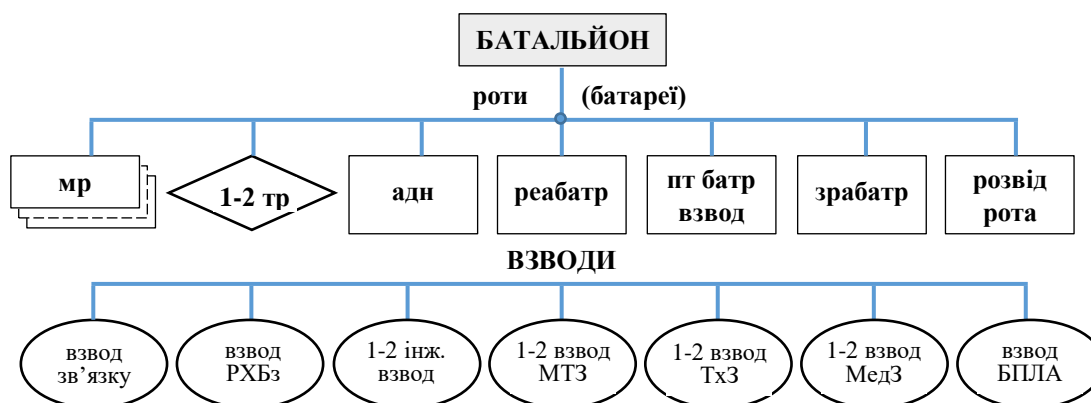

Рис. 1. Типова організаційна структура БТГр

У результаті оборонної реформи проведеної у 2008–2014 рр. збройні сили РФ перейшли від дивізійної до бригадної структури видів, родів військ (сил). У складі бригад мали формуватися БТГр.

На початок вторгнення до України на весні 2014 року перехід до бригадної структури був завершений. Однак, в результаті низької укомплектованості особовим складом, особливо посадами солдат служби за контрактом (тобто піхоти, що виступала як десант БМП, БТР, БМД тощо) БТГр були обмежено готові до виконання завдань.

У зв'язку з початком збройного конфлікту на Донбасі і необхідності силової підтримки формувань сепаратистів та військових підрозділів найманців у боротьбі зі Збройними Силами України, генеральний штаб збройних сил РФ видав директиву про утворення у складі бригад по одній батальйонній тактичній групі, повністю укомплектованих солдатами контрактної служби. До їх складу включили підрозділи родів, спеціальних військ сухопутних військ цих бригад (дивізіон, рота (батарея), взвод, відділення) для виконання завдань бойового, спеціального, технічного, тилового і медичного забезпечення бойових дій БТГр.

У липні, серпні 2014 року 8 сформованих БТГр були введені на територію Донецької і Луганської областей. Командування такими БТГр здійснювали командири бригад зі своїми штабами. Основною причиною цього стало неспроможність командирів і штабів БТГр здійснювати управління підрозділами різних родів, спеціальних військ (сил) та забезпечення.

Наслідком цього є рудимент радянської системи підготовки офіцерів тактичної ланки. Слухачі (курсанти) проходять навчання у військових інститутах за програмою

підготовки командира взводу-роти батальйону. Їх підготовка направлена в основному на командування лінійним мотострілковим (танковим, повітряно-десантним, морської піхоти) взводом, ротою, батальйоном. Однак, офіцери-випускники за час навчання набувають, в основному, знання і практичні навички у командуванні взводом, ротою. Як зазначалось вище батальйон є першою (нижчою) ланкою управління боєм. Навчання слухачів (курсантів), що роблять перші кроки у підготовці до військової служби на офіцерських посадах, недостатньо сприймаються знання щодо управління батальйоном. Тому у військових інститутах обмежуються, як правило, теоретичною підготовкою майбутніх офіцерів з питань управління батальйоном. Отже, офіцер-випускник не має або має низькі навички у питаннях управління підрозділами батальйону, а також бойового, спеціального, технічного, тилового і медичного забезпечення бойових дій батальйону. Курсова підготовка командирів батальйонів з питань управління БТГр проводиться несистемне і недостатньо.

Питання бойового застосування підрозділів родів, спеціальних військ, забезпечення бойових дій вивчаються офіцерами у відповідних видових військових академіях (університетах). До академії (університетів) можуть поступати офіцери, що пройшли службу на посадах батальйонної ланки (командир, начальник штаба, заступник командира батальйону). Після навчання у військовій академії (університеті) офіцер-випускник призначається на посади полкової, бригадної та оперативної ланок управління.

Зазначені проблеми у підготовці офіцерів батальйонної ланки у певній мірі притаманні і Збройним Силам України.

За результатами бойових дій на Донбасі керівництвом міністерства оборони РФ у

2018 році було прийнято рішення про повернення до дивізійної організації збройних сил при залишенні незначної кількості бригад. Цей процес в основному був закінчений у 2021 році.

Для здійснення повномасштабної збройної агресії РФ проти України директивою генерального штабу збройних сил РФ було визначено підготувати у кожному полку, бригаді повністю укомплектованими по дві БТГр. Однак низька укомплектованість особовим складом дозволила укомплектувати по дві БТГр на 50-70% від штатної потреби. Для цього деякі командири полків, бригад примусили солдат строкової служби підписати тимчасові контракти.

Отже, до України у складі визначених угруповань військ (сил) увійшли полки і бригади у складі двох БТГр (без третіх батальйонів). Управління БТГр здійснювали командири полків і бригад. В результаті значних втрат у боях на території України у особовому складі, ОВТ значна кількість БТГр полків і бригад втратили боєздатність і були спроможні виконувати обмежені тактичні завдання.

Для відновлення боєздатності полків, бригад генеральний штаб збройних сил РФ у середині травня 2022 року видав директиву про укомплектування третіх батальйонів полків, бригад (які перебували переважно у пунктах постійної дислокації) до кінця червня за рахунок проведення прихованої мобілізації. Ці батальйони були переважно лінійними.

Слід додати, що в результаті понесених втрат у складі полків, бригад збройних сил РФ на сьогодні немає повноцінних БТГр. Однак, у засобах масової інформації, характеризуючи хід бойових дій в Україні, часто використовується назва “батальйонна тактична група” хоча переважна їх більшість не є такими.

Тактика російських БТГр під час повномасштабного вторгнення в залежності від характеру завдань та умов їх виконання змінювалась. В останньому періоді бойових дій вона полягає у проведенні бою розділенням їх на бойові групи у складі відділення, взвод. Зазначені бойові групи діють переважно у пішому порядку пересуваючись від укриття до укриття використовуючи складки місцевості та насадження дерев, а також будівлі населених пунктів. Важка техніка використовується в бою в основному обмежено, короткочасно лише для їх вогневої підтримки або пересування поза межами поля бою. Це

пов'язано з постійною небезпекою її ураження протитанковими засобами українськими підрозділами та наказом російського керівництва про необхідність збереження ОВТ. Атаки у розгорнутому бойовому порядку БТГр використовуються рідко з-за можливості ураження значної кількості особового складу та ОВТ вогнем наших підрозділів, що обороняються.

Другий підхід до формування БТГр – коли підрозділи родів, спеціальних військ (сил) видів (родів) збройних сил, матеріально-технічного, медичного й інших видів забезпечення входять до організаційно-штатної структури батальйону, тобто знаходяться у його складі на постійній основі.

Такий підхід запроваджується у арміях провідних у воєнному відношенні державах, наприклад, США, Ізраїлю й інших. Необхідно зауважити, що для формування БТГр необхідна велика кількість ОВТ, що потребуватиме значних матеріально-технічних і фінансових ресурсів держави. Тому у деяких державах застосовується комбінований підхід, за якого частина батальйонів є лінійними, а частина є БТГр за наявності у них необхідних штатних сил і засобів.

Формування штатних БТГр забезпечує декілька суттєвих переваг перед БТГр сформованих за першим підходом. Наприклад, особовий склад такої БТГр краще знайомий між собою, що дозволяє виробити такі властивості як колективна згуртованість, бойова дружба, почуття необхідності надання взаємодопомоги, особливо у бойовій обстановці, висока натренованість у спільних діях, що забезпечує злагодженість дій у бою тощо. Офіцери добре знають один одного, їх особисті характери, сильні і слабкі сторони кожного, що забезпечує розуміння та злагодженість дій підлеглих підрозділів у бою, налагодження та підтримання взаємодії під час виконання завдань, командир БТГр, штабу потрібно менше часу на організацію бою, управління, взаємодії та забезпечення і т.п. БТГр забезпечують виконання більшого спектру тактичних завдань без зміни складу, сил і засобів, що забезпечує зручність переходу від виконання одного завдання до іншого (одного виду бою до іншого).

Підсумовуючи варто додати, що викладене стосовно БТГр має, запроваджуватись і у Збройних Силах України. До того ж слід враховувати, що до складу БТГр, крім наведених, мають входити і підрозділи інших складових сил оборони на час виконання поставленого завдання.

Таким чином, проведене дослідження показало, що в сучасних умовах БТГр відіграють значну роль у виконанні завдань у бою полка, бригади, дивізії і у перспективі їх значення у виконанні важливих тактичних завдань зростатиме.

Висновки. Роль і місце батальйонів на полі бою змінювались по мірі розвитку воєнного мистецтва, засобів збройної боротьби, змін умов ведення бойових дій. В сучасних умовах вони стали основними тактичними підрозділами полку, бригади, дивізії у виконанні покладених на них завдань.

На формування і застосування БТГр значний вплив здійснюють розвиток воєнного мистецтва, засобів збройної боротьби, зміни умов ведення бойових дій. Разом зазначені фактори призвели до ведення бойових дій в сучасних умовах за напрямками, місткість яких переважно складає батальйон, а тактичні напрямки батальйону розділяються на напрямки дій рот і взводів. За таких умов в основу проведення операцій покладаються бої тактичних підрозділів від батальйону до взводу включно. Це підтверджується досвідом локальних війн і збройних конфліктів останнього часу.

Провідна роль в організації і веденні бою з виконання завдань покладених на полк, бригаду, дивізію перейшла до командира і штабу батальйону. Досвід ведення бойових дій показав, що завдання у бою мають виконуватись зусиллями підрозділів різних родів, спеціальних військ (сил), що проводяться за єдиним замислом і планом. Таким тактичним підрозділом, який має об'єднати зусилля підрозділів різних родів, спеціальних військ (сил) у бою стала БТГр. Виходячи із зазначеного до складу БТГр мають входити підрозділи різних родів, спеціальних військ (сил), матеріально-технічного, медичного й інших видів забезпечення.

Батальйонна тактична група становить собою тактичне формування, що утворюється на основі батальйону з наявністю у його складі підрозділів родів, спеціальних військ (сил) видів (родів) збройних сил, матеріально-технічного, медичного й інших видів забезпечення.

БТГр призначена для самостійного або у взаємодії з іншими батальйонами виконання

важливих тактичних завдань покладених на полк, бригаду, дивізію в операції.

Для забезпечення успішного виконання завдань на тактичному рівні БТГр повинна відповідати певним вимогам.

Проведений аналіз досвіду показав, що на сьогодні використовуються в основному два підходи до формування і застосування БТГр. Формування штатних БТГр забезпечує низку важливих переваг перед БТГр сформованих на основі батальйону, що посилюється необхідними силами і засобами на час виконання поставленого завдання.

Тактика БТГр та способи ведення бойових дій мають відповідати умовам та характеру бойових завдань і повинні постійно розвиватись.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Белесков М. Коротко про російські БТГр. Якою є їхня структура та які сценарії нападу на Україну вони відпрацьовували на навчаннях. URL: <https://texty.org.ua/articles/103479/korotko-pro-rosijski-btgr-yaka-yih-struktura-ta-yaki-scenariyi-napadu-na-ukrayinu-vony-vidpracovuvay-na-navchannya> (дата звернення: 01.02.2023).
2. Левін І. Штурмові БТГр. Чому Збройним Силам України потрібно вчитися воювати, використовуючи батальйонно-тактичні групи : Фокус. URL: <https://focus.ua/uk/politics/480790-shturmovy-btgr-pochemu-vs-nuzhno-uchitsya-voevat-ispolzuya-batalonno-takticheskie-gruppy> (дата звернення: 02.02.2023).
3. Російська тактика батальйонно-тактичних груп зазнала поразки в Україні – британська розвідка. URL: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/rosijska-taktika-bataljonno-taktichnikh-hrup-zaznala-porazki-v-ukrajini-britanska-rozvidka.html> (дата звернення: 02.02.2023).
4. Хомутов А. В. Бой ведёт батальонная тактическая группа // Армейский сборник: научно-методический журнал МО РФ. 2009. № 06. С. 23–26. ISSN 1560-036X.
5. Особенности подготовки и применения батальонных тактических групп в локальных войнах и вооруженных конфликтах / Е. В. Степанов, С. А. Корчмин, К. К. Костин. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-podgotovki-i-primeneniya-batalonnyh-takticheskikh-grupp-v-lokalnyh-voynah-i-vooruzhennykh-konfliktah/viewer> (дата звернення: 03.02.2023).
6. Коротке дослідження: спеціальний опис особливостей російської батальйонної тактики. Група Марк ТАКАС1 AARMS. 2021. Vol. 20, № 2. 10.32565/aarms.2021.2.5.

Approaches to the creation and use of battalion tactical groups**Annotation**

One of the important issues of combat operations to repel the armed aggression of the RF is the creation and use of battalion tactical groups (hereinafter – BTGs). Against the backdrop of hostilities, this issue has received considerable attention from domestic and foreign specialists, military experts, and researchers. However, coverage of this topical issue is often carried out without a detailed analysis of the role, place, and, especially, the conditions in which BTGs conduct combat operations.

The role and place of battalions on the battlefield have changed with the development of military art, means of armed struggle, and changes in the conditions of combat operations. In modern conditions, they have become the main tactical units of a regiment, brigade, and division in fulfilling their tasks.

The formation and use of BTGs is significantly influenced by the development of military art, means of armed struggle, and changes in the conditions of warfare. Together, these factors have led to the conduct of combat operations in modern conditions in areas whose capacity is mainly a battalion, and the tactical areas of the battalion are divided into company and platoon areas. Under such conditions, operations are based on battles of tactical units from battalion to platoon inclusive. This is confirmed by the experience of local wars and recent armed conflicts.

A battalion tactical group is a tactical formation formed on the basis of a battalion with units of branches, special forces of the armed forces, logistics, medical and other types of support.

The analysis of experience has shown that today there are mainly two approaches to the formation and use of BTGs. The formation of regular BTGs provides a number of important advantages over battalion-based BTGs, which is reinforced by the necessary forces and means for the duration of the task.

Keywords: battalion tactical group; conditions for modern warfare.